

przydziali do niego wieźniał. Miały być dwie Imprezie wtym tygodniu najprz, między
 się iednak infanteryjnym Schmittom, aby to była potrzebna, zwłaszcza iż nieprzyjaciel myśli uszć
 pować waczą zatrzymać siły natenczas całe gdyby uszć pować mieli - Nabawił nas
 sam w Obozie roznych discursow Francuz, który przy P. Waienze czas miał być bel,
 y którego sąm kwi. de Me commendoval bel P. Waienowi, ten aby Humor swój
 Francuski y zdradę uharzał przedat się do Szeyna będąc do brewiacowij przytaczając
 rzeczy naszych Obozowych, a to zaraz P. Waien na niego stratagemę takiego. Miał
 Moskala iednego, którego darował wolności, y dał mu iezcze 10 Aureol, aby za
 wroczeniem są wojm do Ostrogu Moskiewskiego, kartę od P. Waiena pilną Franca-
 zowi temu oddał, w której do niego napisal. Seg on po Francuzku, że się dźwizę
 iż mi niedawasz znać, iakwi mi obręcał, o zamiślach, y dostatkach y uchodzeniu nie-
 przyjacielskim, preto pospieszaj się przytć do mnie. Moskale nie zabiegł Francaza
 a rozumiejąc iż się tym Szeynowi przisluzij, niebywając u Francaza, gdał on d ome
 kartę naderac, samemu Szeynowi, która go y z Francuskiego przetłumaczono Szey-
 nowi Wzięto Francaza, nur go knucic, Zmienniku Worze takiego, to chotel
 uczynic, y taki go obowano radby naderac ambuzę penciulo ale trudno. Wozrajczy
 Angli kowie lednich kilka pomiano, wzych confessatach zeznali, że przeszły soboj
 za poduczeniem tegoz Francaza, Moskwa ca inrentone Wojsko z Obozu wywiodła
 beta, aby beta na Oboz nasz uderzili wwoj, chcąc też iakż: imprezę przeciwno Moskwe
 Butlera ustrazeni, który trafunkiem, zasadził bel Regiment piechoty y Dragonij, a trochę w pole
 wynigdy, czego Moskwa postregzij a rozumiejąc że naszy iuz o ich zamiśle donie-
 dziek iż y do obuiam, dawzij pomocy imprezie, naderac do Obozu swe poszł P.

Obozu 14 Januazii 1634

Z pod Drobobuza P. Hetman Polny Koronny ruszył się z Wojskiem ku Wiarznie,
 zagony rozpuciwszy kilkę Szlachow pod Mozajskij ka luge, a tu pod Drown-
 obrzem postanili z ludzmi osadzili Ostrog nasz. Pośle Szwedzlim mamy wiad-
 mosci iakoby miał iść do Czawa, którego przejmujemy, y szpiegi po nim mamy.
 P. Starosta Kaluski przybliza się iuz ku Komarczynskiej Wolicy z Wojskiem Tara-
 innym, także y P. Starosta Czerwinskiego ludzie. Armata ze Zdanska nowej robo-
 ty stanęła iuz w Obozie Kartlanow dwanasie Szuk, mdrzenow trzy y inne
 instrumentu y potrzeby do nich należące, także y Puszkow 20 postano do Dan-
 sozan, bez litoych nam to barzo złe beta, bo się ieden przed kilką medziel przedat
 do nieprzytala, drugiego zabito, y tak ledwarsmy mieli Puszkow dwoch.

Diariusz d die 14 Januazii 1634

Januazii P. Kamienieckij z swymi niektoremi Choragwiami stanął bel przede-
 dniem w zadachach, ale Moskwa tego dnia kontinabat swich in Castrois, dla
 tego ieden strzelec tylko przyprzrowadzily do nas; litoy to retulit, iż wcelli się bunt-
 iż, czelac. Czego Szeyn postregzij y radę uczyniwszy, przednich u bragal datusz
 a innym kar mu podwyższył, y więcej zynnosca dawac haral

214

D15

Januarii Pri hasle wytrebowano, aby od pulnocy wszyjcy byli gotowi, y konie siodlane mieli obawiając się aby Moskwa czego nietentowała na Wodokrzozie 43

D16

Januarii Znaszych dzial potężny do nich bito ztkoda wielka nieprilho, nieprilho ciel niewiedziec czemu quiescebat. Ku wieczorowi znowu pri hasle wytrebowano to co y wczora, aby Wojsho y konie gotowe byly.

D17

Moskwa uczyniwszy zasadzke w Rowie niedaleko Smolenska, na killea Thwogniowa zpod Chorognie Se Kro, Mci wypad sry, onych do Smolenska iadacych poimali, medry nimi P. Wolowica Dworzanna K Mci y killea Pachulikon, y P. Keioni trzech pacholikon y pizci koni zarwali. Tegoz dnia K Kolduzli umarl.

D18

Januarii Konwoy potężny przeciw piemięzdom koronnym wyprawiony, obawiano się od Muslwy naidawu, ale cale przyprowadzone Bito tego dnia od Moskwy zdzial na Skowronkowz gore do naszych Zoldata jedne zabito, y drugie postrelono

D19

Straz nasza będzc na podsłuchach, blisko Ostroga nieprilho, slyszala wlaigajac mieli wobozi nieprilho, a bodaj nie confidanta P. Keionego. Ceteris ludoziemcow przedalo się y trzech Satarow, y dwa Muskalow, powiedziy o gtozie y chorobach, gorallu niemaiy ktorz oni lubiz a wi neem uz zowiz. P. Wolowica po manego dano na przistawstwo do Sijna albo do Brata Zmailonego. Boiazini retulit drugi poimany, ze Baturbiy ze 2000 na pomoc im do Roslawia iasz przyszedl, ale dla fewnych prioryn renocowaniz, na tego miejscu Pozarski ma byc.

D20

Januarii P. Komorowski Kothmistr, na czate bel wyslany, aby pomogl wody na Sclanie Moskwie krzac na Wodokrzozie (to jest na tri Krole) ale niewychadziłi Moskwa przestrezemi od chlopow, jednego iednaku dostano. Polochiego Woiewodz twa Opymatele dali znać zemiel zndozna bitwe z Moskwą pod Polochiem 500 cetele na placu polozyl, a 100 zymcem poimali, ktorzych Krolowi Se Mci z Chorognia y niezmiami przedniejszymi prowadz. Tegoz dnia Moskwa na worgo woy zatrabil, y K. Mci na Sanbach wyjezdzal na Skowronkowz gore, gdzil go y rozmowa bela ozamianie Wigrziow, Kothmistr ieden z Smolenska iadac, napotkal dwa Moskwianow, a niewiedzac o traktatach chciat ich imac, zaczym z obu stron in subsidium biezano y zdzial bito ale to sopitum. O P. Wolowicu poimany Suchotyn powiedzial, zeteko koniego ient a sry zabity, ale to mowil podobno oddajc najzym za Aleba Boiazina o ktorzym dlugo do naszych dowiedziec się niemogli.

Zbozu D zi Januarii 1634

Neprilhoiel zuponi snego zwiykłego nic nie wpuszcza, ale necessitate coactus wy paca na drodze od Smolenska idacz, y zymnosci utradkiem dostawa pod czas napa drey na meo sproznich. Wzegli wtych dniach Sluzę P. Keioni y killea ozelacbi zkonni. Pana Wolowica talze w lodziana horego zpod Chorognie Krola Se Mci piemięzney, wzela Mo-

vechú barzo počizne nanafę strony. Puzelawiadomosc ze Moskwa coš nafęzich dołuntu
ni ušrow pod Rošlawiem pozymila. Tegordnia ošm przedawozijewo do nas prišlo. Cho-
ragni kilkanasie ze Smolenshanijch došli zasicli crjmic wleše od Ostroga do Ostroga,
tam gduie nie priiauel wj padat. Ku wieczorowi w Szancach dołnych barzo się
nafęz zmicztem szetali.

§ 31^a

Januaru Zrana rżornę szetali w Szancach szetali się dwoje gęstę, potom y
zmalych szetali bito do Moskwy, zacyjwreż Moskwa zduat do nasych palic zacy-
la. Krol Je Me zacyjw postal P. Majdla na gory do P. Platara szetali arshenę za-
wiaduie, aby zduat wiełkich siedmnaštu do nich palno, iahoz bito do Ostrogu ich
potęznie az do wieczora o dwuresie y szetali się wazy, y widać dołnebeli medry
kuzawę, iahoz kule po ich szetali trzaskę zacyjw, od nichtakre gęsto zewozij
nich stu drial bito (czyjw greż tri medrycle nieozijwili) na co y szetali patrac bel.
Ku wieczorowi karat Krol Je Me dziesięc swyich drial, do Szetali Szetali
narichtowac, a do drugiego dołnu Szetali drial gduie conika swgie Moskwa zny-
kla odprawowac. O Szetali noc karat Krol Je Me o raz wj palic, tam szetali
belo knih y karat wiełki cęg noc, wktory nie priiauel stat wšrownie. Szetali
się nocij do nas przedat od Szetali. Wozpa kuzacki Szetali Szetali wleše
ugamiazęc się z Moskwa napadł na zadawę, postarony wpuł umarł z Szetali
Szetali, do Szetali Szetali bel. Wozmow czterech dołano. Szetali nafęz kuzackij
Szetali, az za Szetali incusie crjwili, palic w szetali y wozamiazęc kuzij Mo-
skiwskie gwmadzęc się na od szetali Szetali. Do M. Szetali Szetali ma-
domosc, ze iesce Szetali wobsickej reż, a lewle Szetali w Szetali uniera.

§ 1^a

Februaru w Szancach dołnych piechota kuzacka ochrost barzo się szetali, nasych
trech a tamtych kilkanasie na placu zostalo na dępiem Moskwi cęnek u nas w Szetali
wzchoranij uciel do nas do Moskwy, zhiłke dziesięt listow do woznych orob szetali
w Szetali poddawac, Szetali szetali o wozijstwu wozadac, ze woztoreli wiełki szetali
nafęz zduat pozymila, do kuzackich szetali zabito co on szetali wozadac. Tegordnia
Szetali belij, na ktore nafęz szetali barzo iah na pewny szetali wozjedali. Tam
Lesli Obster starsij szetali de iniquitate conditionum warum in podanych szetali
rowal, pomedazęc ze salua honestate sua, na ktory caly wozk zawabial szetali
ich memoze, a y Moskwa tak barzo szetali, ze z Szetali wozmazych, y
z Szetali Szetali Szetali, condicij Niderlandzkie, Puzelaw
Wozny, Szetali Szetali, wozijstho to na placu belo, na szetali Szetali się
ze lubo priznawany zamacie nad nami gory y szetali, iesli idonak szetali condi-
cij niepodacie, przidze nam obronę wozę uclwodic, gduie y wj musicie dołne szetali
glow nadstawic, a lewle wozumienij zacyjw Szetali tak swgie nam podane mały byc
wzolej Szetali, ale wazę z głowy Szetali Szetali. Szetali Szetali, wozijstho nafęz

Któż tak złościł, aby tak przegnał barzo łownie najszczyt, zmiłości jest dobrotliwy i miło-
sierny. Naszj nato rekkł, niegodniscie go belł meci za Czara, ze go głapie odru-
ciwszy dobroci jego wyznawacie, Na co omi odpowiedzeli. Priznawamy zeszmy mego
mieci takiego Pana, ale y wy sami mego niscie meci tak dobrego krola, y innych
foremnych mow dozyjcbelo. Karat sy K.M. P. Commisarom rozecisic.
Zaczyn bity dzial od nas bez przestanku az do samej wocy. Pejzenowcy snac
Moskwa nyprawda do Stolice conchcie nasze, ze przywolem K.M. do swe Czara.
wpiac dziesiat łoni. Pan Woronez ze Stolice wracasz, zmirodzie puc Loslon
Czarskich, y miedzy nimi iden Diak

22

Februarii Od pulnoicy wyszła orzi Wojska najszego z P. Kamieniechim nazasadzi,
y sam K.M. odprawiwszy nabozenstwo talce, po kilkun dzienat łoni naszj pod Obor
ich pod padali, y na podstuchach ich prawie w Obor mego wacielski wiechali, ale nie
prziacel przez wrytel czas mesmial sy z Oboru wychyllic. Co poludniwi zmirodie
Wojsku nasze y piechoty, barzo dziesiej szym mierzynym uworem strapioua Daria,
prizryne przedawcy łowie ze Moskwa mechca ta wynisi wyple te ze łoni barzo malo
maiz a y tych dla uchodzenia ochramiaz. Przedawcy łow kilka do nas prisho,
osrogum głodnie y nędry powiadaiz, o zrymsi łaby pisac, wice y to zenany dzial
wielkie szchode w nich zrymsi, y oneg dajnego oma kiedy od nas dzial barzo bity
Szeyn y Proszorowski z swego Szalaru ucie musial do Cerkwie, y w tym łoni jare
naca bywa, Szesci Bojarski razem zabito. Czaz do Szeyna zymewen psal, narze-
kajic zemu utraciel kil wielkie y zacne Wojsko, armate łow gotzyna naktoz on
zabowywal sy łat kilkanasie, a krol Polski na cy telko lukayarsie mediel, atyjs
ynis upewnil zes miał zarzem Smolenska dostic, alepey belo w Stolicy zymize
Wojskiem brome sig, y zaraz za nastapemem Krola Polskie od Smolenska oble-
zema odstypic, sila y innych confesata bylo, iako y to, ze łone swore excrementis
equinis, zmieszawszy ie troche zosyplez harmia, iteratis et iteratis vicibus, po-
dobnotam przedzie quntam essentiam ta harmia łonska.

23

Februarii Caly duen do Moskwy dzial bity do nas, a ze jest penna wiadom-
osci isz usz Moskwa nie traktowac ale uchodzie chce, wytrębowano pod gar-
olem aby sy z Derewni Sacholikowie co na przistawstwach sy do Oboru iako
najprzedzej wiedzali.

24

Februarii Pahre dzial bity, y barzej znac y wicey dzial kustanowis łoni K.M.
wynjchtowali, bo dzis dwie kule padly tusz pwole izby Le Krolowskiej. Mei a inne
rozno y gęsto po Oborze lecaz

Obor z g. Jan

Moskwa iusz o uchodzeniu umysli odmieniwszy, a niemogąc dalej nam wytrzymać do
traktatow przystępnie, aby wolno y bezpiecznie wyruszyć mogli do swych. Dział
chcieli pozataniac w Dnieprze których w Ostrogu mają więcej wieści sto Stryk,
ale Cudziemcy nie dopusili tego, zachowując je sobie in omnem casum, y chcąc je
sobie podobno zaprzimac in casu niezaplacenia im Winnego Zoldu. P. Hetsman Pol-
ny Koronny pod Wiazem stanął zwojskiem, postawiwszy dwa Ostroki pod Prohubu-
zem y osadzivszy je ludami, y chore tam zostawivszy, ku Morzaj stę ku Kaludze
Czaty na odmianę chodzą, nec ferro nec igni pariendo. Porawomie niemoga do kupi
dla natrych Czaty, a nielotwi y niechcą odpadzić od wsiyskiego tu pod Shtolenskiem
ktory zuchiali, a w domach też puski zostali zniestieni orzech Tatary y przeprzaty
nasze. Mamstruk się ocięga iść z ludami swemi ku Szejnowi mc więcej niemając
nad 3000 ktory też z Zambow wyciąg niechcą. P. Nowiczka w Shtolicy Moskwa
honorificentissime except, y w dwoje go podejmowano ządawdz zaczyn dalszego po-
koiu nadzieja. Tu zas u nas w obozie zwyczajnie uciekają choroby, niehardy pod obno
pienigdzor Zoldorow, bę dzie bral ktore usz tu wprzesłym tygodniu stanęły, a lenowa
zas quarta uroda. P. Obersterwne zasturzonego dawnego sie chce dawac niechcą
telko nanow y zacig obaczymy co dalej będzie. Po suplementa P. P. Potsmisne
y Obersterwne posiadają, bo natym stanęło aby Wogna surym tębem Jela, lubo się traktat
ty doprawować będą.

Drugi list z obozu d 6° Februaru

Moskwa w Ostrogu przy wrozwonim upożę swym zasadzivszy się, conditionami od nas w-
danyim pogardzivszy, chcieli od nas salui wyszknac się, ale zostawiać wostatnie się
słabiej w Shtolicy, usz usz Dix nielotwi spirant pro fame, bo garzivo mogli na dnieu Zol-
datow Cudziemskich odbiywaiz, y dla tego dają się ich do uds przedać, a Moskwa fame
sensum consumuntur, a zabym więzsa ich zepsć chorvch, z ktorvch chorv malo to się wy-
zdawia. Niechcy Cudziemcami zaś iest rozvozmieni, bo nielotwi in nostras partes pro-
pensi na condycjach ppestawal podanych, ktorvch wiele w parte ilorum było, a miano-
wicie aby wolno im było, ktori chcą do Pompu wyjechać, a bo u k Ma Turbę prując,
aby im Moskwa lubo Szejn stipendia zaplacić, aby ich noczy y Lony z Shtolice wydanę,
aby wisic gij, precin Kłoloni de Ma y Wojslwm jego bronie nie wponosic. Na Mo-
skuz zas, aby Chorvgnie ierze y pierze, Dział Spiż w sztyg, Karu Czashko,
kupić, polca y innę rzywnosi, ktori tu w Ostrogu mają, kotri budj mają w ktorvch rzy-
wnosi przedawano Czashko, y tymi premadami gne piechoty sustentowano znova,
a oni znova za te pieniądze rzywnosi kupowali. Pod Wiazem y pociepnosa wieni,
Teraz swiezo Czaty Zapowivszy pod Rozem gromeli kłharset Boiarow, kłku.
dzieniat ubili. Słansze ich Galw oni zowiz Holony porwali. Y telko Chorvgnie
wzięli, a zas Boiarkwie wyciąg bęli przeciwko Karu albo nie ma zom Czashko,
ktore postano było napuzatowane Boiarow chcąc ich zachycić, bo niechcą się do
Mashuka kupic będąc zngornieni nawrzyshim. W tym się telko mienadalo Czashko.

ze tych pieniędzy nie potkali wiodre, którą Moskwa namiejsca naznaczone doprowdziła.
Ze Stolicy powraca P. Woronin, od S. Senatorow za instancją Abijaję posłannika
ich, który był u S. Hetmana Polnego w Oborze pod Drohobuzem, poprzedził go i onak go
niec którego karano zatrzymać pod Wiarzą, póki S. Woronin nie nadlecie. O Samu
Stancie Kalskim jest wiadomości także y o X. Hieremim Wisnowieckim ze się
w 7000 rubliarza y Kozakow przy nich 20000 które Wojsko ma się ku Katedrze
mimo Kozław w Komar. soryng w dobry kraj, gdzie rawszę żywności na Czara Mo-
skiewskiego posabiać zmyraj iest. O pokole mamy dobra spem iezeli niepriaciel
srepre borie chaat postępic znamy a day Bore, bo tych pieniędzy które przerwiono
telko na ledną Awierc nową wojsku rymda, a zostaje się hinno za ctemy stare inure.
Diechowcie dostanie się telko na Mienig ieden chę dac Obesterowie a prwenta wtra-
lars, mieniem tego potym zainogna ztaly zła sprawa

Dianus

§ 1^a

Februarii Czeyn y Wojsko Moskiewskie, wysłalo do K. Mei proząc o wolne zoblecze-
nia do domow. nych powrocie, offianując wż dziala wrógstwie ktorých iest 150
y prochų. Ale K. Mei powiedzial ze niepuszczą azby przy dzialach y prochach
wszystkų unę strzelbę y armatę, Chorażwie, bębny, pod nogi nare. podoleli Czeyn
na, Prozora, y Lesla aby wydal, a sami o kłiach zobleczenia poszli. Co usłysz-
wszy postancy scisnęszy ramiona, smutni dępli, ale się iednak ieszcze nie podda-
li. Do pewna ze głód u nich wielki. Piva, gorzałek, ani miеса niemają, Szcharing
psų, lutki dostawiają ich y to z trudnosią iedzą, od głodu puchną y dżychają
tak przedawają konie y wż znowie twierdzą, ktori też y tego dodają, zemię pda-
brają im trzymać w obleczeniu najdaley Maslnice Ruskiej

§ 2^a

Februarii Kozacy Bzow spalili y wyśinali, postami Czaty od P. Hetmana Pol-
nego Koronnego z pod Drohobuzza, Boiarow do stu a niektorých Dymnych zbiegli,
na Czaturgich napadły woda ich kniazia Paciatyna Wielkiego orłowicki, y
blizniego Czarskiego, porwali, y zwiela unych więzniow Boiarow prwiedli z Chy-
ragradu ich. Jan Czarniecki na Czaty także wysłany od P. Hetmana Towarow,
y imnie miasteczka y nsi wiele spaliwszy y wyszławszy, głębiej poszedł. P. Guley
także na Czaty od P. Hetmana wysłany, zbiwszy pod Morayskim blisko 500
Moskwin, pod Stolicę się dalej udał, z ktorym y inne Chorażwie wzsharanta He-
tmanskięgo następowali

§ 3^a

Czyje z pod Stolicę od Czara y Dwornych Boiar przybył, proząc K. Mei o parę port
abo iakw oni zowią list opasny, y o wolne prescie Postow Moskiewskich ktori do
K. Mei z P. Woroninem powracają y msię z Stolicy traktowac opolowu, y do. Prow-
at K. Mei nato, y hazard im prwiechac. Naszy dzisia z diał do Oboru mię-
iacielshu° biig, bany y gsto, na dzen od godziny do godziny po 500 razy bany
potęzna strzelbą, tak iż (iako więznie y przedawcy konre udao) padli w Oborze
nieprwiacielshim iednego o ma do 200 cteha. Do Szalasu Czeynowego tak po-
tęznie

terme z Szanow najich zroskazania KMi bito, zemusiał uchwodric, y knycsij wle-
kwi S. Ducho Jodnie hiedy go nymacano, po Chatachoir wryjich chowal, potym za
predaniem sig Boiarin i ednego znacznego zboru ich do KMi, wyniedriawij
sig KMi zewnuj wpeivnym Salasie Schadriki na Radę sig schozra przedmiej-
sij Officierowit, y radę zrejnym ogodimie iedenastej rowcy, karat do onego
Pratasu poteznie ze wryjskich drial palic, gdnie kule nietelko radę ich zmieszalij
ale tez szescij Boiar ztych co sig zeszly, zabiti, co zapewne twierdzil przedawcy,
ktory w tym Salasie na Radzie tej zasiadal. U nas zlasti Borej dosyc zynnosci,
y nakowic y na ludrie

21^a

Februarii Wysłata Moshwa prozyc aby sig najich iesuze zatrimali, arby sig z soba
sami nadzrieli. Po obiedrie tedj nji achali, ktorich naszym assecurowali słowem
Kawallerskim, y tacho pectore strony ich bezpieczenstwa, iednak poczynać tego dnia
nie niechcieli, dla spoznienia sig iedno udawaj czasu, ktora znowo KMi uraro-
nij karat do nich gwozdz rozig bic, ozwali sig tez y oni kilka raryj. Pomano iedno
Moshwianina Szpiega. Niemalo Zoldatow predalo sig donas, ztych co ich kara y
Zaporowsij od Czowa przynowadrieli pytano ednego, upoy si bet w oborcie
stejnomy, iaby sig stug to Wryjsko iesuze mimal moglo, odpowiedzial i si im do
te nie pniechdri, zebijij tpyj kotki iedli, do wryjska za nieborisij ha Kofa wa-
rym Szmiemom na Kshity obleronym przychodilo, ale bano sig ten Wierin
gnijit na smiej wroce.

22^a

Februarii Moshwa nji aduwsij dluzo naszym w polu orkala, za ktorich przybi-
ciem pronic o armijstom Moshwa, polibij te traktaty trwalij, na co naszym me ze
wiodli, opowr samego telko congreru, a tych osob ktore traktata y ied comitatu,
y strazey co na placu stoi. Determinowali prz tym y czas do ktorey te trakta-
ty twadimain to ied telko do wwarsthu a me dluzey. W tandem acceptowala
Moshwa, w tandem acceptowala Moshwa, y tak ich nary idolu na gore Skororon.
kwoz do tejze budy Kaa Radzinita Cavallera obertera, ktory pletami namio-
tonemi obwarono, oboto condiciej pod danyj umawialij az do dnia piętnaste-
terarmiej pęzdlicznica Februarii.

23^a

Februarii Moshwa nizeli na miejsce Traktatom zwiyczajne stariła sig
posylala wprno pronic, aby do nich dwa z S. Commiszarow nji achali
konjabuor nowij anecarakej smoni bezpieczenstwa mego do dalstej unowij
iaby i si pletma expinowala, do ktorych S. Abramowicz ziedral confi-
muitre ich, y obewiac słowem Kawallerskim imieniem wryjskich S. Com-
miszarow inelu bitatam secunitatem. Miachawzj na gore, tamzenowu conditio moderatis
repetowali, y czytając wryjskie na iedną powolili, a do drugie sig iesca spierali, ktore osoby
do Stejna wryjski, y ziadzij wieczery u Kaa Kawallera na tymz miejscu o di achali.

a iutro o tym mówić jeszcze a by mogli prosić. P. Nowomir Psarz Smolenskiy wroczył
się ze Stolicy, y do Obozu K. M. C. przybył zostawiwszy Podaniłow Moskiewskich przy
P. Helbmanie Polnym Koronnym. Deferebat iako honnificie od Boiarow Dumnych
sob przyety y wrzędzie pdeymowanij, także y głosił wzy stlich polowu pragnących, dwoz
msz y Commissarzy deputowanij, y za wroceniem y tych Podaniłow tam gdzie temu mley
sce y czas będzie stanic maia się. Nieważ się prosił, aby do S. B. Senatorow z Krasnoy
do Obozu przybyć mogli co im pozwolono. Deferebat y to że Czarsz Tureckij tam jeszcze
jest y Rosel Francuz z drayca. P. Reiwą czeladz Moskwa motu proprio wypasala
za którą potym drugiego dnia mui Wignowiesą dani.

§ 17^a

Defuaru Przewiedali Moskiewscy Commissarze, na zwyyczajne miejsce Traktatorow,
y tamże jeszcze non acquiescendo, omnibus conditionibus, mianowicie strony przysięgi
względnem miejscu w zemia broni przeciwko K. M. C. powieduchli iże memozę tello na dwa
Mesizca ten przysięgi uczynić. Działa wzy stliche zostawiają, oprocz żeby Regimentow
z sobą pobrali. Także y tego nie chcą uczynić aby Chorągwie pod nogi K. M. C. poddawali
na co im naty powiedzieli strony przysięgi, memozę być maczey jedno żeby na cetych tyz
ce uczynili. Działa wzy stliche aby zostawili dwanasie tello wignowizy które im K. M. C.
zlasu pozwolił racy, a Chorągwie aby omiuno pod nogi K. M. C. rzucili, by też y ze
wzy stlichego niemialo być nic. Co oni wzięli do Szejna, ale ztaly natyich deklaryaty
aby w zgotowia rzecz nazaintuz przyechali, nicemu więcej nad to co y w zgotowia
contra dikiuac, na co iesli się nie resolwują y nie zgodzą, niemają się w zgotowia tych tra
ktatorow y colloquia zadnych spodziewać y takta senia tego dnia shonorizalą, ane cu
rowawszy naty Moskiewskich Commissarow, że jeszcze iutro bezpiecznie nato miejsce
przyachac mogą.

§ 18

Accommodowane wzy stliche conditie. Przysięga na trzech Mesizcy stanęła, od tej jednak
Szejna excypowali, czego naty nie pozwolili, który punkt do Szejna wzięty. Strony dnie
zgotowia ze wzy stliche rezwzelaly munitiz u nas a ient tego li Ma dnie ient zostawac
maiz. Dwanasie im tello Regimentowich pozwolono. Dziesiq acyjem nabicia
Moskiewskij wzy stliche y zmatyich y ktorei pouciekaly, wrocic maiz, Chorągwie pod
nogi K. M. C. rzucac, ktore potym maiz za pozwoleniem K. M. C. z Dnie w zgotowia
Szejn ze wzy stliche stuzyniz mi iaisc Je. K. M. C. ma zkomia zsiesc, y polkon acy
mic, a potym w zgotowia ku Drowobuzoni, gdzie jednal zaden in praxicio zostawac mema.
Dnsze conditie wzy stliche ex dignitate K. M. C. stanęły za co nie chcą Pan Roy bę
dnie wiece nie pochwalon.

Z Obozu § 23^a Februarii 1634
Tydzien in z mingl iako condiae od K. M. C. Szejnowi podane ucieramy, ale in z
menatym miejscu gdzie przedtym rozgwor bywal w polu. Przewedzary cudzen do natyich
Suchotyn, Matuhin Lesi y Szankle na shonronkonny gorz, zaniadacz w zgotowia penney pod
Blokhauzem Xca kawallera Radziwila, vorbita do apparentiam ta izba K. M. C.

Czarna

czarna chorzana wewnątrz zielonymi sulkami obita, obna w niej szklane kły stalowe za tyż zaryz
 rzeby w długiej szepce senis mieniącą P. P. Commissarze naszym P. Abramowicz, P. Rej, Pan
 Kozen, P. Butler, P. Charlinski, P. Korf. Wielka ich calamitas dotego cōmie zemuszę po
 zwolic na conditio podane, bo rali wiele ich umiera ze na kazdy dziek niemal po dwudziestu
 im ubijwa, a najwięcej na Morbutij. Szarley Francuz ten sgm altos gent Spiritus, y ntra
 ktatach constanter stawa, lubo Lesli chce starszy nad nimi, barzo zskapial, y szarle sgm
 ni dzei co się z nimi dzieie. Trzeciego po racęciu traktatow dms goj okolo dobru namonij
 przislo, Commissarze Moskiewscy y Cudzoziemscy prawe sup pites zdiz wry ceapki prosieł,
 naszym P. Commissarzow do KMei o prziczyne, aby ich nieprzimuszał dotak cęszlich con
 dicio, ktoreby cum dishonore ich byc musialy, zwlaszta Cudzoziemcow, bo Moskiewie barzeij
 i dziei oto, aby ich Czar nie knuciel, aniżeli o dobru reputatij. Miinus te daj zmini karal
 q. KMei agere z tym dokladem aby się wenzysławem na lasz y benignitatem KMei spuscili.
 Przesley nogę przedal się do nas samotrac Moskal ktory frumitel jako y imi awent, ze od
 pienego oblerema w obocie ich przislo dzewięc tysicy umawlych na wozmarie choroby oprowe
 tych co pouciekali. Jest tu rumor jakis iakoby pewne osoby miały byc w Moskiewie y na in
 nych wiecej scach, ktorei Moskiewie dodawali po tezasij w szelakicy z ywrozci, pod protextem
 do obrzu naszego iej prowadzenia, a oni maigc z tymi zaryz cami porozumienie wy padali
 miziah na osobę, reoz po dypgach, y te z ywrozic iakoby casu zabierali, y tym się po te
 czasy iakowkolwiek ratali, oozym karano w szepcie inquisitij czynic. In summa wiel
 ka umich nędra, miedzy Cudzoziemcami ich mellicie iest rozroznienie, maigc et precipua
 pars byle z szepozu w ysz, in partem KMei chęz transire, gwoli czemu sila KMei Me
 in fauorem ich Moskiewie condicio podal. P. Woronice powoal ze Stolicy, spem non du
 tiam z ymi polozu eluzigo, czego y Boiannre Dumni y Czar barzo dobre z yozę, culpam
 na Sitaręta Samarchę Umarłego, y na dziej na upomego ruptanum Inducianum re z arguen
 do. Idę y Poslaniki konie do nich do nas z Atamotami, co daley będzie obuczynij po
 tym, bo trudno nie dzieic qua fide znamy idę ci zmiennicy. Agenti Szwedzkiego, y Hen
 desluęga zastal P. Woronice w Stolicy, także y Koweluzę dawnego Szalbięra, ktory tam
 mieszka o consiliis u Moskwy iest y wniehlicy ten Szalbięra powadze u Czara, y bliznim go
 Czarolm Moskwa zowie. Daj Boze ze by na gal. u nich zarobil.

Tandem stangl accord z Szeynem, y condicio zobu. tron umoderowane, spidane wozora, ktore
 utro ich Commissarze y Szeyn podpisac y popriscic maig. A te sę conditio

1^a
 2
 3

Ani Moskwa ani Cudzoziemcy niemaię intra tres subsequentes Menses botni precioso KMei
 podnosic, bo się wozęj na nich w y targowic memylo.

Szeyn ma byc puszony y Wojshu jego, isci ma, proto gozanicem od nas naznaczonijm pod sto
 licy, do zadnego Zambu miench borge ani ludzi do dawazic.

Dziela y armate w r y szę zostanic maig KMei a będzie ich 140 szuk, miedzy ktoremi
 pięc kartonow, tylesz pul kartonow inne mniejsze, dwanasie rednų dzialeł Regimentonijch
 przewolonom wzinc z sobę trzy funtonijch abo szestifuntonijch, raski KMei. Szelby także
 rezery po zmanijch Soldatich, pistolety, y Muskiety maig oddaci, ktorey klada w r y z
 klud na Osm tysicy.

- 4 Wychodząc z Obozu Chwagurni we mają pod nogi KMi rozciąć, a pojm za pozwoleniem KMi
mają ie z Ziemi braci, y wryscy powrwsy do Szejna tak stany jako młody reuerentia KMi
czynić przechodząc y młając Je^o K^o M^o.
- 5 Wziem wry stłuch zamiana generalna ma być, perfugas, et fugitivos cosis od nas do nich
przedali jako dzwajcow wry stłuch wydać, a ich przedawcy łowie cosis do nich do nas przeda-
wali, z tej przyzyny ze do KMi jako własnego ces Pana y Czara przedawcy wydani być
nemają.
- 6 Aby było wolno Cudziemu ich, ktori chce, zostac pri K^o M^o Je^o M^o, albo do Samej
smej isć, na co im K^o M^o pozwoli, y Paszporty dawac obrecal, wryc y Stipendia im winne
aby im przed wyszciem z Ostrogu wcale zapłacone były.
- 7 Prizyga intro do prawic sy ma, y w tym tygodniu da S^o Bog to jest circa 20 Februari
masis to nry stłuch od prawic, y ze oczwartku da S^o Bog z Ostroga wychoduc będy.
Sam Szejn telko uporny i escesis na przysęgę mieresoluował. Conditri jednak te wry stłuch
y inmemiejsze usz sa accommodowane. Wyszlo też narze narydaley za kultury medycie
muszyc się ma ku Stolicy za Szejnem day P. Bore soresie K^o M^o to y K^o M^o Wry stłuch
wi chce Dozyc teraz miewrasow, dwogosi, y innych mecommoditates, alez s^o formy zby po-
uyszma mebelij perora p^oionibus, wietuszymy się ku Dobroze arby jako in sumo albo
Julio, dla Sejmu ktoremu czas vulgus Septembrem naznacza, Szejn. Choych tu W^o,
strogu Moskwa zostanci chce nad tri tydzie, zaczym lazano kilkaset Podawo wry
przawozić z Mohilowskiej do Obozu, wzamienmy ze dla doniesienia tych choych K^o
shewskich. P. Woronice, ktori był do Boiar Moskiewskich najprawniej usz etamto
powrociel, powieda ze przystojnie usz dzie był podejmowany, jako się Moskwi mezo-
ro na Woyng do Mamstruka kupic, knutami ich biaz wrygamajac na Woyng a miewrasa:
bo im, y ledwie Mamstruk w Morajsku do tego czasu na 3000 ludzi, przecinko kto-
remy usz się miał zpod Wiazmy M. P. Hetman ruszyc z P. Wda Smolenskim z Woysem,
takatu jest wiadomosi. Powieda y to P. Woronice jako u nich w Stolicy wrelga trwo-
ga jest od ludzi X^o Hieremiego Wismonechiego po Czarnwie reny z Zamkow
nych rychlic niesmieiz et alia. Dłaski Bory na dobre się raczy nape nabłtana-
iz day P. Bore do lonca Wtemoi M^o karmien zachorawszij w Obozie do Smolen-
skasij p^oemosi, y tam dotro wenducie mu fundacis graha L

Cedula

Własnie kedyż uny postta wychoduc miała, a Commissare napisy dla przesłucha-
nia przysęgi Szejna y innych wedle naznaczenia czasu na niej sie wypte ziechali,
podawszij Moskwi condicje, ktore podpisac y poprzisic mieli, Moskwa muz nowa-
poczela Nowo swoje, nalezli sobie przyzyny, ze tytuła Czarnie^o Sufrnego Czarnowi
ich niedano w conditiach, zaczym nolunt stare pactis. Do powiedano im ze takiz tytul
P. Woronice do Boiar miał, acceptowac tego nie chcieli. Zaczym K^o M^o kazal
im powiedziec ze im wnetre inny respons dadzj ale nieprzemny, y Commissarom
wziewchac y Purkarom do ich Ostrogow jako najpotężniej palic rozkazal az do sa-
mego wieczora ddrzywali się y oni ale barzo radio; Arumemny ze cos o Poslanikach

48

Swięci co na traktowanie pokoju iada, przeculi, y do ich przywaru primac się chcą, ale
venius ze ointre zatrębig, y będą chcieli to wykonać co obiecali, aliaś ojmie y ora
sam, y głod, y carentia ludzi, y pozilki z desperowane onym niedopuszry. Oto było
samo Moskwa (czara Moskiewskiego) graższ rozszła. Maki się pranda rzecz lepiej
beło wzorza jezere te rzeczy kontryje, anizyli pernoctaty do puszarac im, y do dnu dri
siejzszego, tak ardua negotia odkladac. Pito vendendum S. Commisarom, wtey misze
ialoz y vestitur, a Krol Je Me pumiewar primas reicarent, chce Boslow ich w Dro
hworu zatrzymawry cięzsze im conditio podac, y bellum continuare, a onym się w smro
cie, w głodzie, chorobach dluzej tramac miedobug. Ialoz narawit Moskwa
zatrębila na wyjazd y conditio wtey napisane popri regla.

Roku 1634 die 24 Februarii, conditio przystkiemu
Woysku Moskiewskiemu ktore teraz pod Smolenskiem z do
iawinem y Woiewodami z Michaiłem Bojarsowiczem Szey
nem z bowarzi frami jego woblezeniu od Woysk Krola Je
Mi Polskich y Litewskich będącemu podane od K M u.

1
Lubriom nawodu Moskiewskiego y Cudziemskiego wyrzycim y wozrym Wzdni tom y Zolda
tom wolno będzie lubo na służbę K M u udac się, lubo do dyoczyny swej odejść, czego
im broniono być niema, a toim y przed wyjazdem y po wyjeździe z taboru ma być opowiediano
pocz osobę do S. Heimana nato nazwane, ktorych osob ma być dwanaście.

2
Armata wrystka cala y zepowana ze spiza y zewrystka munitia cokolwiek do niej nalezy,
ialuim kotwick imieniem nazwane, nieuknywajac nic oddac maig.

3
Dwa dziesiejzszego wrystkie conditio konryje, podpisac, y zebu smon przisiegę Commisarzy
uczynic maig, po przedzore zas, w sobotę trzy godzin y na dzien z szancow dwoch, rednego
Prziemicy gony, a kugiego pod lasem wstragic maig tudziom K M u. Po ustapieniu tych
dwoch szancow Bojarsowowi Michaiłowi Bojarsowiczowi Szeynowi y Woiewodom y Nowa
ni zom iego przisiegac, a dla sluchania przisięgi y spisania wrystkiej armaty y munitiej,
Commisarne K M u do tych Daborow ziać maig.

4
Ktoby się wazył co zarmaty y munitiej do niej nalezney potaiemnie wywiesi, ta konry
wrystkie rzeczy swe traci, a dla tego redne winy tudziom inym wrystki medawac.

5
Zolclatow wrystlich pobitych y zmarlych Muszkiety, spisy, zbroie, szpady a Do
iar y ludzi Bojarskich y strzelcow umarlych y pobitych pistolety szaydani, samopaly y szable w Da
boże zostawic maig a ludzie kugiecy y inni ktorni pod Chorygniami weszly szable z szablami
a ktorni szable w maig z Pohatyna w maig. A zdziwoi Dworzanie y ludzie Bojarscy Zolclaci
Moskiewscy y Niemcy z tym orzdem zialim kto sluzyl isc maig, a ktorni chori w Daborze zostany
ialu o zdrowie abo Podwodny po nich przisla, tych wy puszcic z tym orzdem zialim ktorsu
zyl.

6
Lubriom Cudziemskim y Moskiewskim, ktorni się na służbę K M u przedali y przedawac be
da, sprawiedliwie wrystko wracocono być ma, ialu Dony dzieci, wrystka maig miedzieli y cokol
wiek w Daborach tam zostanie, dla czego z obu stron po dwie osobie na uznaniu tego wy suclone
być maig.